

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudců Mgr. Jana Šmakala a Mgr. Jaroslavy Křivánkové ve věci

žalobkyně:

- a) **Y. S.**
b) nezletilá **S. S.**
obě zastoupeny Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s., sídlem
Poděbradská 173/5, Praha

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky, sídlem
Nad štolou 936/3, Praha

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného spočívající v nevydání rozhodnutí o žádosti žalobkyně a) ze dne 7. 8. 2024 o udělení dočasné ochrany vedené u žalovaného pod č.j. OAM-382889/DO-2024 a o žádosti žalobkyně b) ze dne 7. 8. 2024 o udělení dočasné ochrany vedené u žalovaného pod č.j. OAM-382896/DO-2024,

takto:

- I. Žalovaný je **p o v i n e n** rozhodnout o žádosti žalobkyně a) ze dne 7. 8. 2024 o udělení dočasné ochrany v řízení vedeném u něj pod č.j. OAM-382889/DO-2024 do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žalovaný je **p o v i n e n** rozhodnout o žádosti žalobkyně b) ze dne 7. 8. 2024 o udělení dočasné ochrany v řízení vedeném u něj pod č.j. OAM-382896/DO-2024 do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou ze dne 20. 1. 2025 domáhaly ochrany proti nečinnosti žalovaného spočívající v nevydání rozhodnutí o jejich žádostech ze dne 7. 8. 2024 o udělení dočasné ochrany, které jsou u žalovaného vedeny pod č.j. OAM-382889/DO-2024 [žalobkyně a)], resp. č.j. OAM-382896/DO-2024 [žalobkyně b)].

II.

Žaloba

2. Žalobkyně úvodem konstatovaly, že dne 7. 8. 2024 podaly žádosti o udělení dočasné ochrany, které byly správním orgánem vyhodnoceny jako nepřijatelné. Následně se žalobkyně formou zásahové žaloby obrátily na Krajský soud v Plzni, který toto vyznačení nepřijatelnosti vyhodnotil jako nezákonný zásah a uložil povinnost obnovit stav před vyznačením nepřijatelnosti (rozsudek ze dne 25. 11. 2024, č.j. 55 A 29/2024-36). Na základě této skutečnosti správní orgán vydal usnesení dle § 156 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „*správní řád*“), podle kterého zrušil sdělení o nepřijatelnosti, a to zpětně ke dni podání žádosti o dočasnou ochranu. Následně správní orgán doručil zástupci žalobkyní písemnost, ve které sdělil žalobkyním, že dochází k přerušení řízení o udělení dočasné ochrany, a to na základě předběžné otázky, která spočívá ve výsledku rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie (dále jen „*SDEU*“ nebo „*Soudní dvůr EU*“ pod sp.zn. C-753/23. Proti tomuto postupu podaly žalobkyně návrh na opatření proti nečinnosti. S ohledem na skutečnost, že žalobkyně považují postup správního orgánu za nezákonný, podávají proti tomuto postupu žalobu na ochranu proti nečinnosti, neboť mají za to, že žalovaný již měl rozhodnout o udělení dočasné ochrany na základě rozsudku Krajského soudu v Plzni, ale rozhodnutí nevydal.
3. Žalobkyně dále uvedly, že ačkoliv se zákonodárce z hlediska hospodárnosti rozhodl na řízení o udělení dočasné ochrany vztáhnout méně formální řízení o udělení dlouhodobého víza za účelem strpění, je nutné nadále dbát charakteru celého procesu a jeho výsledku. Podanou žádostí zahájily žalobkyně řízení, které doposud probíhá, správní orgán sám informoval, že se žalobkyně nacházejí v postavení žadatelek o udělení dočasné ochrany, a stejně tak by výsledkem celého procesu mělo být rozhodnutí o tom, zda je dočasná ochrana udělena, či nikoliv. Řízení o udělení dočasné ochrany, resp. jeho výsledek je přitom pro žalobkyně podstatný, neboť může měnit jejich práva a povinnosti, tak jako skutečnost, zda bude řízení přerušeno. Pakliže by řízení přerušeno nebylo, je správní orgán povinen rozhodnout s ohledem na závěry Krajského soudu v Plzni. Tomu se ovšem správní orgán vyhnul a rozhodl o přerušení řízení. Žalobkyně přitom splňují všechny podmínky pro udělení dočasné ochrany. Aktuální stav řízení o udělení dočasné ochrany je takový, že žalovaný má veškeré dostupné informace a materiály k tomu, aby i s ohledem na rozsudek Krajského soudu v Plzni byla dočasná ochrana udělena. K tomuto udělení ovšem nedošlo a je zřejmé, že ani nedojde, dokud nebude správní orgán pokračovat v řízení. Žalobkyně mají za to, že správní orgán nebyl oprávněn za současné situace řízení přerušit, neboť probíhající řízení u SDEU

probíhalo již během soudního řízení u Krajského soudu v Plzni. Ten, ačkoliv měl podle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“) možnost řízení přerušit a vyčkat na rozhodnutí, nakonec řízení nepřerušil a zcela logicky uvedl proč. Pakliže Krajský soud v Plzni řízení nepřerušil, bylo povinností správního orgánu v řízení nadále pokračovat, jak i posléze potvrdily některé správní soudy v obdobných případech jako je tento (viz např. rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 8. 2024, č.j. 55 A 8/2024 anebo rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2024, č.j. 17 A 44/2024-25). Pakliže soud dospěl k tomuto závěru, bylo zcela zřejmé, že důvodem nevyčkávat na rozhodnutí SDEU bylo co nejrychleji vyřídit celou věc a rozhodnout o udělení dočasné ochrany. Pakliže tak Krajský soud v Plzni rozhodnul, sdělení správního orgánu o přerušení řízení tak zhatilo cíl a smysl rozsudku, který byl vydán a který zavázal správní orgán nepoužít § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (dále jen „*Lex Ukrajina*“ nebo „*zákon č. 65/2022 Sb.*“), který ho nakonec ovšem opětovně použil, byť jako důvod přerušení řízení. Pokud Krajský soud v Plzni uvedl, že dochází k vyloučení aplikace tohoto ustanovení, nemohl tím pádem ani správní orgán hodnotit toto ustanovení a měl pokračovat v řízení tak, jako by neexistovalo. Úkolem správního orgánu tak bylo zhodnotit, zda žalobkyně splňují podmínky pro udělení dočasné ochrany a pokud ano, dočasnou ochranu udělit. Nenáleží mu ovšem možnost přerušit řízení o udělení dočasné ochrany.

4. Žalobkyně (zejména zletilá žalobkyně) nyní nemá přístup k zaměstnání, nemají přístup k žádným dávkám státní sociální podpory, ke zdravotnímu pojištění nebo k bezplatnému ubytování. Jediným důsledkem přerušeno řízení je, že zde žalobkyně nyní pobývají legálně, ovšem nemají přístup k plnému rozsahu všech práv, k nimž by jakožto osoby s dočasnou ochranou přístup měly. Správní orgán se navíc mylí, pokud uvádí, že je vázán zákonnou úpravou, tj. § 5 odst. 1 písm. d) *Lex Ukrajina*, a to díky zásadě zákonnosti stanovenou ve správním řádu. Krajský soud v Plzni jasně uvedl, že toto ustanovení nemůže být aplikováno pro rozpor se směrnicí o dočasné ochraně. Správní orgán tak i v případě řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu je výsledkem a názorem soudu vázán, aniž by to s.ř.s. stanovilo výslovně, a to jak výrokem, tak odůvodněním. To je základním principem vázanosti rozhodnutí soudní moci (nejen) ve správním soudnictví. Správní orgán tak svým postupem obchází rozsudek, který je zcela jednoznačný v otázce neaplikace předmětného ustanovení o nepřijatelnosti. Je přitom zjevné, že se jedná o zneužití práva a snahu nadále trvat na aktuální české právní úpravě.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

5. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě nejprve uvedl, že žádosti o poskytnutí dočasné ochrany, které žalobkyně podaly dne 7. 8. 2024, byly na místě, to jest ještě téhož dne, vyhodnoceny jako nepřijatelné z důvodu uvedeného v § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. a žalobkyním, jak předpokládá § 5 odst. 2 téhož zákona, byly vráceny se sdělením důvodu nepřijatelnosti provedeným na druhé straně tiskopisu žádosti. Dříve jim totiž dočasná ochrana v ČR zanikla z důvodu udělení dočasné ochrany v jiném členském státě EU, konkrétně Itálii. Vyhodnocení žádosti jako nepřijatelné a její vrácení žadateli zpět je jedním ze zákonem upravených způsobů skončení řízení o žádosti o udělení dočasné ochrany. Tento způsob, jak již bylo uvedeno výše, je zakotven v § 5 odst. 1 a 2 zákona č. 65/2022 Sb. Lze tak říci, že zvláštní lhůta pro rozhodnutí o žádosti o udělení dočasné ochrany stanovená v § 5 odst. 5 zákona č. 65/2022 Sb. přestala běžet dřív, než vůbec běžet

začala. Jinými slovy řízení o žádosti bylo skončeno v ten samý den, kdy žádost byla podána. V tomto postupu žalovaného spatřovaly žalobkyně nezákonný zásah a brojily proti němu žalobou na ochranu před nezákonným zásahem. Krajský soud v Plzni následně rozsudkem ze dne 25. 11. 2024 vydaným pod č. j. 55 A 29/2024-36 dal žalobkyním za pravdu v tom smyslu, že vyhodnocení jejich žádostí o udělení dočasné ochrany jako nepřijatelné bylo nezákonným zásahem. Současně krajský soud žalovanému zakázal, aby pokračoval v porušování práv žalobkyň a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením žádostí o poskytnutí dočasné ochrany žalobkyním. To žalovaný neprodleně učinil, a to když dne 6. 12. 2024 vydal usnesení, kterými podle § 156 odst. 2 správního řádu zrušil sdělení o nepřijatelnosti žádostí o dočasnou ochranu ze dne 7. 8. 2024, které bylo provedeno na zadní straně tiskopisu žádosti, a současně žalobkyním vydal osvědčení o podání žádosti o udělení dočasné ochrany, jak předpokládá § 5 odst. 5 zákona č. 65/2022 Sb. Tímto osvědčením se mimo jiné neosvědčuje pouze fakt, že žalobkyně podaly dne 7. 8. 2024 žádost o udělení dočasné ochrany, ale také to, že mají postavení žadatele o udělení dočasné ochrany a jsou tedy ve smyslu § 22 zákona č. 221/2023 Sb., o dočasné ochraně cizinců (dále jen „zákon o dočasné ochraně“) oprávněny setrvat na území. Jen na doplnění žalovaný dodává, že toto ustanovení se použije s ohledem na § 4 odst. 3 zákona č. 65/2022 Sb.

6. Žalovaný dále uvedl, že doufal, že Nejvyšší správní soud ve věcech nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu nějakým způsobem do konce roku 2023 rozhodne, zda skutečně je § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb. v rozporu s unijním právem nebo ne a případně v jakém rozsahu. To se však nestalo a Nejvyšší správní soud inicioval řízení o předběžné otázce před Soudním dvorem EU v této věci. Jak je žalovanému známo, Nejvyšší správní soud sice žádal o rozhodnutí o těchto o vznesených předběžných otázkách ve zrychleném řízení, ovšem soudní dvůr tomuto požadavku nevyhověl. Z toho si žalovaný učinil závěr, že už déle nelze bez dalšího vyhovovat žádostem o dočasnou ochranu, které sice původně byly vyhodnoceny jako nepřijatelné, ale krajský soud konstatoval, že tento postup je nezákonným zásahem s ohledem na rozpor § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb. s právem EU. Předběžné otázky jsou podle žalovaného důkazem toho, že není vůbec jasné, zda § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb. je nebo ne v rozporu s unijním právem, a tím méně jsou dány podmínky doktríny *l'acte clair*, aby mohly soudy bez dalšího neaplikovat vnitrostátní právo, o němž mají za to, že je v rozporu s právem unijním. Žalovaný tedy upustil od svého dosavadního postupu poté, co se dozvěděl o tom, že Nejvyšší správní soud v této věci inicioval řízení o předběžné otázce, a po splnění povinnosti stanovené rozsudkem, řízení o žádosti o dočasnou ochranu přerušuje.
7. Žalovaný dále konstatoval, že je vázán zákonem a § 5 odst. 1 písm. c) a d) [zákona č. 65/2022 Sb.] je stále součástí platného práva. Tedy jeho primární povinností je postupovat podle zákona. Ovšem pokud by v případě žalobkyň znovu postupoval podle zákona a vyhodnotil žádost jako nepřijatelnou nepochybně by proti takovému postupu žalobkyně opět brojily žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, která by zřejmě byla opět úspěšná. Proto cesta přerušení řízení o žádosti žalovanému přijde jako jediná rozumná možnost, jak nepostupovat v rozporu se zákonem. Žalovaný nerad, ale musí uvést, že pokud jde o rozsudek o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, je vázán samozřejmě výrobkem tohoto rozsudku, tedy je povinován odstranit nezákonný zásah, a to se v tomto případě stalo. Právním názorem soudu vysloveným v takovém rozsudku však vázán není, tím méně pak důvody, pro které nevyhověl návrhu žalovaného na přerušování řízení u žaloby na nezákonný zásah. Postup žalovaného žalobkyním umožňuje setrvat na území ve smyslu § 22 zákona o dočasné ochraně. Ostatně na to konto žalovaný žalobkyním vydal také osvědčení o podání

žádosti, kde je tato skutečnost uvedena. Žalovaný připomíná, že žalobkyně nejsou osobami, které by nutně potřebovaly dočasnou ochranu v České republice, neboť jsou jejími držitelkami v Itálii. Návrat na Ukrajinu jim tedy nehrozí, přesněji nikoliv souvislosti s postupem žalovaného. Pokud žalobkyním jde o to čerpat z výhod, které jsou s dočasnou ochranou spojeny, pak by bylo zřejmě lepší, aby si požádaly o vydání regulérního pobytového oprávnění podle zákona o pobytu cizinců, například zaměstnanecké karty. Snad pro doplnění, žádost o vydání zaměstnanecké karty lze podat prostřednictvím zastupitelského úřadu ve Lvově nebo v Kyjevě, kam lze takovou žádost zaslat poštou s žádostí o opuštění od povinnosti osobního podání této žádosti. Tyto zastupitelské úřady v případě občanů Ukrajiny, kteří pobývají mimo území Ukrajiny, od povinnosti osobního podání žádosti upouštějí.

8. Žalovaný dále uvedl, že to není pouze on, kdo přerušuje řízení, která vede, z důvodu řízení o předběžných otázkách probíhajícího před Soudním dvorem EU. Některé krajské soudy svá řízení o žalobách na ochranu před nezákonným zásahem v souvislosti s vyhodnocením žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné přerušují také. Jde například o věci vedené Městským soudem v Praze pod sp.zn. 59 A 51/2023, 11 A 29/2024, 15 A 144/2023, 15 A 143/2023, 15 A 1/2024, 10 A 121/2023, 17 A 5/2024 nebo Krajským soudem v Plzni ve věci vedené pod sp.zn. 77 A 55/2023.
9. Žalovaný uzavřel, že je povinen postupovat podle zákona. Ustanovení § 5 odst.1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb. jsou stále součástí jeho platného znění, a proto je jimi žalovaný vázán a neměl by postupovat v přímém rozporu s nimi. Nicméně v případě žalobkyní by takový postup znamenal, že jejich žádosti budou opět vyhodnoceny jako nepřijatelné a se značnou mírou pravděpodobnosti by byl opět soudem konstatován nezákonný zásah žalovaného. Tomu, že není úplně zřejmé, zda § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb. skutečně v rozporu s právem EU [je] nebo ne, svědčí právě probíhající řízení o předběžných otázkách před Soudním dvorem EU. Proto také má žalovaný za to, že bylo důvodné řízení o žádostech o vydání dočasné ochrany žalobkyň přerušit právě do doby, než Soudní dvůr EU o těchto otázkách rozhodne.

IV.

Posouzení věci soudem

10. Vzhledem k tomu, že obě žalobkyně i žalovaný souhlasili s projednáním věci bez jednání, rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 s.ř.s. o věci samé bez jednání.
11. V souladu s § 81 odst. 1 s.ř.s. soud vycházel ze skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí.

A.

12. Předně je nezbytné uvést, že Krajský soud v Plzni ve zcela obdobné věci již rozhodl a podané žalobě vyhověl. Stalo se tak například rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 24. 6. 2024, č.j. 77 A 15/2024-57 (dostupný na www.nssoud.cz). Soud nemá žádný skutkový ani právní důvod pro to, aby dospěl k odlišným závěrům.
13. Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 25. 11. 2024, č.j. 55 A 29/2024-36, který se přímo týkal žalobkyň, žalovaného i předmětné žádosti výrokem I. vyslovil, že zásah žalovaného spočívající v tom, že dne 7. 8. 2024 vrátil žalobkyním žádosti o dočasnou ochranu pro nepřijatelnost, byl nezákonný.

14. Krajský soud v Plzni své rozhodnutí podrobně odůvodnil a krom jiného vyslovil jasný závěr: „Vnitrostátní úprava § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. tedy představuje doplnění unijních procesních pravidel zabráňujících druhotnému pobytu stanovením dalších restrikcí nad rámec minimální harmonizace. Nejde tedy o neutrální procesní pravidlo nakládání se žádostmi, ale pravidlo zhoršující postavení žadatelů o dočasnou ochranu v ČR oproti úpravě směrnice o dočasné ochraně. Oproti úpravě směrnice se tedy nemůže uplatnit.“ Současně doplnil: „Pro úplnost a předvídatelnost soud konstatuje, že rozhodnutí Soudního dvora EU o předběžné otázce vedené pod sp. zn. C-753/23 není rozhodnutím o předběžné otázce, které by bez dalšího odůvodňovalo přerušení správního řízení (srov. rozsudek KS v Plzni č. j. 77 A 15/2024-57 ze dne 24. 6. 2024). Na tomto náhledu zdejší soud setrvává. Případné přerušení řízení ve věci žalobkyň, pokud je žalovaný bude zvažovat, tedy bude muset být odůvodněno zvláště závažnými důvody. V opačném případě může případné přerušení správního řízení s sebou nést obvyklé procesní následky, včetně soudní kontroly v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti podle § 79 a násl. s. ř. s.“

B.

15. S ohledem na shora uvedené byl tedy žalovaný povinen rozhodnout o žádosti žalobkyň o udělení dočasné ochrany v řízení vedeném u něj pod č. j. OAM-382896/DO-2024 a č. j. OAM-382889/DO-2024, resp. nebyl oprávněn „bránit vyřízení žádosti z důvodu, že žalobkyně získaly dočasnou ochranu v jiném členském státě EU“.
16. Žalovaný však toho nedbal a odkazem na to, že nesouhlasí se závěry vyslovenými Krajským soudem v Plzni v pravomocném a tedy i závazném rozsudku ze dne 25. 11. 2024, č.j. 55 A 29/2024-36, řízení přerušil do rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie o předběžné otázce. Tedy nastolil stav, kdy „brání vyřízení žádosti z důvodu, že žalobkyně získaly dočasnou ochranu v jiném členském státě EU“ a který je v přímém rozporu se závěry vyslovenými v rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 11. 2024, č.j. 55 A 29/2024-36.
17. Soud se zcela ztotožňuje se závěry, ke kterým Krajský soud v Plzni dospěl v rozsudku ze dne 24. 6. 2024, č.j. 77 A 15/2024-57, kde uvedl: „Z ustanovení § 64 správního řádu vyplývá, že pro projednávanou věc je relevantní ustanovení § 64 odst. 1 písm. c), podle něhož správní orgán může řízení usnesením přerušit, pokud probíhá řízení o předběžné otázce. Z dané úpravy se tedy podává, že přerušení řízení kvůli vedení řízení o předběžné otázce není obligatorní, nejde tu o automatickou povinnost správního orgánu, ale toliko o možnost (arg. „může řízení přerušit“). To znamená, že od správního orgánu se v takovém případě očekává provedení správního uvážení, v jehož rámci musí zvážit, zda jsou v dané věci dány závažné důvody pro přerušení řízení. Správní orgán totiž nemůže při rozhodování o přerušení řízení odhlédnout od toho, že každé přerušení řízení znamená oddálení rozhodnutí ve věci, dostává se tedy do rozporu s ústavním právem na rychlost řízení (čl. 38 odst. 2 Listiny), které je ostatně i upraveno i ve správním řádu (§ 6 odst. 1 správního řádu; význam tohoto obecného zakotvení zásady rychlosti řízení je v posuzované věci zdůrazňován tím, že v řízení o žádosti o udělení dočasné ochrany jsou zásadně vyloučena ustanovení části druhé a třetí správního řádu a právě skrze ustanovení § 6 odst. 1 správního řádu je tedy zásada rychlosti řízení projektována i do řízení o žádosti o dočasnou ochranu dle lex Ukrajina). Nejde tu však jen o samotnou rychlost správního řízení coby samostatnou hodnotu, kterou je nutno brát v potaz. V úvahu je také třeba brát i další okolnosti věci, např. zda stav přerušeneho řízení a s ním spojená nejistota o jejich právech a povinnostech samy o sobě nepřinášejí účastníkům řízení újmu, případně zda je tato újma přiměřená benefitu vyčkání na rozhodnutí o předběžné otázce. Přestože nepochybně existují situace, kdy se správní orgán nemůže z povahy věci přerušení řízení vyhnout (viz např. rozsudek NSS ze dne 9. 12. 2015, č. j. 10 As 144/2014-81),

existují i situace, kdy přerušení řízení nebude vhodné, přestože se u příslušného orgánu veřejné moci vede řízení o předběžné otázce. V takových situacích pak zájem na rychlosti řízení může převážet zájem na tom, aby rozhodnutí bylo učiněno na základě znalosti rozhodnutí o předběžné otázce. Lze uzavřít, že správní orgán v takových případech nejenže není automaticky povinen jím vedené správní řízení přerušit, byť by shledal, že u příslušného orgánu veřejné moci probíhá řízení o předběžné otázce, ale dokonce tak učinit nesmí. Pokud by totiž správní orgán naopak musel v každém takovém případě o přerušení řízení rozhodnout, nespojovala by relevantní právní úprava rozhodnutí o přerušení řízení se správním uvážením, ale přímo by to správnímu orgánu uložila (jako tak činí např. v ustanovení § 64 odst. 2 správního řádu). Rozhodnutí o přerušení řízení, tedy provedení příslušného správního uvážení, musí být tedy v každém případě řádně odůvodněno, aby bylo patrné, jaké konkrétní okolnosti vzal správní orgán v potaz a jak mezi sebou poměřil konkurující si zájmy (obecně vzato: rychlost rozhodnutí, právní jistota, správnost rozhodnutí). Touto optikou soud vyhodnotil způsob, kterým přerušení řízení o žalobcově žádosti odůvodnil žalovaný ve svém sdělení z 25. 2. 2024. Zjistil přitom, že žalovaný žádné vážné důvody pro přerušení řízení netvrdí. Nezbytnost přerušení řízení totiž opírá o svou nechuť akceptovat názory Krajského soudu v Plzni, z nichž vychází rozsudek ve věci sp. zn. 57 A 1/2024, resp. na nichž některé krajské soudy vystavěly své závěry o nesouladu úpravy obsažené v § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina se směrnicí Rady č. 2001/55/ES. Žalovaný se domnívá, že v řízení nemůže pokračovat, protože nesouhlasí se závěrem krajského soudu, podle něhož by v případě žalobce neměl postupovat podle § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina. To žalovaný odmítá s tím, že by citované ustanovení, které nadále zůstává součástí platného práva, v dalším průběhu řízení bez dalšího klidně znovu použil, pouze by to považoval za pošetilé. S takovými závěry zdejší soud nesouhlasí. Žalovaný jimi prakticky znevažuje soudní kontrolu výkonu správy a odmítá respektovat své povinnosti plynoucí z předchozího rozsudku soudu, jenž konstatoval nezákonný zásah ve způsobu, jímž žalovaný dne 6. 12. 2023 naložil se žalobcovou žádostí o dočasnou ochranu. Jakkoli samozřejmě platí, že správní orgán není v dalším průběhu správního řízení po vyhlášení rozsudku, jímž byl v jeho postupu shledán nezákonný zásah, striktně vázán právním názorem soudu, jako je tomu v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), nelze současně připustit, aby správní orgán znovu zopakoval své jednání, v němž už byl dříve shledán nezákonný zásah, bez dalšího znovu (jak žalovaný uvedl, že by byl ochoten učinit). Takovým způsobem by docházelo k vyprázdňení smyslu ochrany poskytované soudním řádem správním skrze řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením. Tvrdí-li pak žalovaný, že je v případě rozsudku, jímž byl konstatován jeho nezákonný zásah, vázán striktně jen jeho výrokem (srov. § 54 odst. 6 s. ř. s.), přehlíží, že současně nelze výrok rozsudku striktně mechanicky oddělovat od jeho důvodů, z nichž vyvěrá a o něž se opírá. Krajský soud v Plzni ve svém rozsudku ve věci 57 A 1/2024 jednoznačně konstatoval, že primární důvod shledaného nezákonného zásahu tkvěl právě v aplikaci § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina na žalobcovu žádost. Žalovaný proto nemůže v dalším průběhu řízení toto ustanovení znovu aplikovat zcela stejným způsobem, v němž byl již pravomocně shledán nezákonný zásah. Takovým způsobem by totiž jednoznačně postupoval v rozporu se zásadou zákonnosti (§ 2 odst. 1 správního řádu) a v jeho postupu by bylo nutno shledat svévoli stojící v rozporu již s čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Současně soud konstatuje, že žalovaný ve svém zdůvodnění nepředstavil ani žádné reálné ohrožení veřejného zájmu či jakékoli třetí osoby brozící z toho, že by o žádosti žalobce rozhodl v intencích závěrů rozsudku Krajského soudu v Plzni ve věci 57 A 1/2024. I kdyby se následně ukázaly tyto závěry ve světle budoucího rozhodnutí Soudního dvora EU jako nesprávné, veřejný zájem by tím zřejmě nijak neutrpěl, ostatně žalovaný by takové rozhodnutí při splnění předepsaných podmínek mohl revokovat (§ 156 správního řádu), stejně jako by neutrpěla újmu žádná třetí osoba. Konečně soud připomíná, že se žalovaný vůbec ve svém zdůvodnění nevyrovnal s problematikou dopadů

přerušení řízení na samotného žalobce. Jedná se o problematiku přístupu na pracovní trh, dostupnosti veřejného zdravotního pojištění a sociálních dávek, resp. všech pozitivních povinností, které má stát vůči poživateli dočasné ochrany dle čl. 8 až 16 směrnice o dočasné ochraně. Žalobce je v důsledku přerušení řízení v prekérní situaci, kdy je mu sice umožněno setrvat na území ČR, ale fakticky je vyloučen z možnosti vydělávat si prostředky na živobytí a svou existenci hmotně zajistit, přičemž je v nejistotě, jak bude v jeho věci dále rozhodováno. To je za situace, kdy již soud pravomocně vyslovil, že aplikovat v jeho případě § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina, nepřijatelné. Nelze navíc odhlédnout, že tento stav latentní nejistoty o jeho právním postavení by žalobce tížil po předem neodhadnutelnou dobu. Soudní dvůr EU totiž nevyhověl žádosti NSS o projednání věci v řízení o naléhavé předběžné otázce a soudu je z úřední činnosti známo, že rozhodnutí o předběžné otázce lze očekávat zpravidla kolem dvou let po jejich položení. Takto dlouhé setrvávání v právní nejistotě nelze pro osobu, která se objektivně nachází v hraniční situaci uprchlíka před válkou, podle názoru soudu jen v zájmu na relativní správnosti konečného rozhodnutí žalovaného, akceptovat za situace, že existují právní nástroje, kterými může žalovaný své rozhodnutí, ukázal-li by se názor Krajského soudu v Plzni ve věci 57 A 1/2024 mylným, revidovat.“

18. Postup žalovaného i v nyní souzené věci byl zcela obdobný, a proto i zde soud konstatuje, že žalovaný v posuzovaném případě nepřerušil řízení důvodně.
19. Jediný důvod, pro který k tomuto kroku přistoupil, spočívá v jeho nesouhlasu se závěry Krajského soudu v Plzni vyslovenými ve věci sp. zn. 55 A 29/2024. K řešení tohoto nesouhlasu jsou však určeny příslušné procesní nástroje (kasační stížnost) a jeho důsledky by neměly dopadat na účastníky řízení, jenž by se neměl stát pomyslným rukojmím správního orgánu, jenž nemíní akceptovat pro něj nepříznivý výrok soudu.
20. Soud setrvává již na vysloveném a citovaném závěru o tom, že rozhodnutí Soudního dvora EU o předběžné otázce vedené pod sp. zn. C-753/23 není rozhodnutím o předběžné otázce, které by bez dalšího odůvodňovalo přerušení správního řízení (srov. rozsudek KS v Plzni č. j. 77 A 15/2024-57 ze dne 24. 6. 2024). Pokud tedy žalovaný přerušení neodůvodnil zvláště závažnými důvody, jednal nejen v přímém rozporu se závaznými závěry soudu, ale také přistoupil k přerušení řízení vědomě nezákonně.
21. Soud proto uzavírá, že v dané věci neshledal relevantní důvod, aby žalovaný přerušil jím vedené řízení a o žádostech žalobkyň nerozhodl. Byly tedy splněny všechny podmínky vyhovění žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, neboť žalovaný byl povinen rozhodnout ve stanovené lhůtě, kterou nerespektoval a nápravu nepřinesla ani žádost o uplatnění prostředku proti nečinnosti dle správního řádu.

V.

Rozhodnutí soudu

22. Vzhledem k tomu, že žaloba byla důvodná, soud v souladu s § 81 odst. 2 s.ř.s. uložil žalovanému vydat rozhodnutí o žádostech žalobkyň 7. 8. 2024 o udělení dočasné ochrany, které jsou u žalovaného vedeny pod č.j. OAM-382889/DO-2024 [žalobkyně a)], resp. č.j. OAM-382896/DO-2024 [žalobkyně b)], a to lhůtě 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku. Při určení lhůty, v níž tak má žalovaný učinit, vyšel soud jednak z toho, že zákonná lhůta pro rozhodnutí o podaných žádostech činí podle § 5 odst. 5 Lex Ukrajina nejvýše 60 dní. Ke dni vyhlášení tohoto rozsudku je tato lhůta násobně překročena (počátek lhůty počítán od usnesení žalovaného ze dne 6. 12. 2024, č.j. OAM-0382889-9/DO-2024, resp. č.j. OAM-0382896-10/DO-2024), a to bez přihlédnutí k tomu, že žalovaný původně

nezákonně žádosti žalobkyně ze dne 7. 8. 2024 označil za nepřijatelné. Dále soud přihlédl k tomu, že žalovaný v řízení netvrdil žádný jiný důvod, který by mu bránil rozhodnout ve věci, než je jeho neochota akceptovat závěry rozsudku Krajského soudu v Plzni ve věci sp.zn. 55 A 29/2024. Proto soud podle § 81 odst. 2 s.ř.s. stanovil k rozhodnutí lhůtu 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku. Takto stanovená lhůta je podle přesvědčení soudu zcela přiměřená k posouzení žádostí žalobkyně.

VI.

Odůvodnění neprovedení důkazů

23. Soud neprovedl žádný z účastníky navržených důkazů, neboť jejich provedení nebylo nezbytné k posouzení důvodnosti či nedůvodnosti žaloby.

VII.

Náklady řízení

24. Podle § 60 odst. 1 s.ř.s. nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li úspěch jen částečný, přizná mu soud právo na náhradu poměrné části nákladů.
25. Účastníky, kteří měli ve věci plný procesní úspěch, jsou žalobkyně, neboť soud shledal žalovaného nečinným a uložil mu povinnost vydat v řízeních o udělení dočasné ochrany žalobkyním rozhodnutí. Žalobkyně však žádnou náhradu nákladů neuplatnily, resp. ji nežádaly a soud ani z obsahu správního spisu nezjistil, že by nějaké náklady v souvislosti s vedeným řízením vynaložily. Proto výrokem II. tohoto rozsudku rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 22. července 2025

Mgr. Alexandr Krysl v.r.
předseda senátu